

BIBLIOTECA „O RAZĂ DE LUMINĂ“

D. FILIMON

NI VIN VITEJII...

Epizod războinic

BCU Cluj / Central University Library Cluj

1920
BUCUREȘTI

NI VIN VITEJII...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

BIBLIOTECA O „RAZĂ DE LUMINĂ“

D. FILIMON

NI VIN VITEJII...

Epizod dramatic într'un act din timpul Marelui război

(Scris cu prelejul ofensivei noastre din Iulie 1917)

BCU Cluj / ~~Central~~ University Library Cluj

1920
BUCUREȘTI

155197 .

Ni vin vitejii!..

Episod dramatic într'un act, din timpul
marelui război.

Distribuția :

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dinu Frunză, căpitan.

Maria Frunză, soția lui.

Ion Chirnoagă zis și Bedreag, caporal.

Anica, soția lui.

Radu de 12 ani }

Nicolae de 10 ani }

Copiii lui Frunză.

Mărioara de 10 ani }

Lizica de 14 ani }

Nepoatele lui

Frunză.

Doctorul.

Modiga, infirmier.

Doi soldați.

Acțiunea se desfășoară în biroul lui Dinu Frunză, din București. Ușă în fund. În stânga sobă. În dreapta dulapurile de bibliotecă, în stil național. Mobilă: o canapea, două foteluri, patru scaune, de asemenea în stil național. Pe peretele de la răsărit două icoane frumoase cu marame. Biroul e în fața bibliotecii. Dulapurile de bibliotecă însă, sunt aproape goale, sau în neregulă. Camera n'are nici un aranjament. Ora 9 seara. D-na Maria Frunză repară rufe, într'un colț. Din când în când stă gânditoare. Tresare ori de câte ori s-aude câte un sgomot. Din depărtare s'aud detunături surde. Copii strânși la un loc în colțul opus, se joacă în tăcere, cu niște cărți, pe care le răs-

foesc. Numai câte odată încep a vorbi mai tare. Tac însă speriați de îndată ce s'aude ceva și se întorc sfioși către D-na Frunză. În odaie ard niște lamânări de ceară. E muțenie și tristeță în toată casa. D-na Frunză fredonează în șoaptă, un cântec vechiu:

Mult iubitul vieții mele
 La oaste s'a dus,
 Și de atuncea soare, stele
 Toate mi-au apus...

SCENA I

Maria, Anica, Copii : Radu, Nicolae, Mărioara și Lizica.

Maria (către copii)

Taceți copii.. Se pare
 că 'i cineva la poartă.
 (După câteva secunde)

Un glas de om... (către Anica) Anico,
scoboară jos îndată.
Dar nu da drumu 'nuntru.
Intreabă mai întâi
Ce vrea la ora asta?..

SCENA II

Cei de sus, fără Anica.

BCU Cluj / Central University Library Cluj
(Către copil, mângăios) Dar ce
aveți voi, flăcăi?
Iar vă cuprinde frica?
Micuților de voi!
Vă duceți ca bătrânii
viața, în nevoi.
Din veselia mare
care vă fură mintea,
La cea mai mică șoaptă,
vi se 'ncrețește fruntea.

Și stați spășiți prin colțuri
cu ochii înlăcrimați,

Și fără nici o vină,
vă simțiți vinovați.

(deschide brațele în lături)

Veniți la mama încoace
vitejilor de mâni...

(gânditoare) E drept că astă sară
sunt tocmai nouă luni

De când pe al vostru tată
Voi nu l'ați mai văzut.

Dar el din voi și mine
și-a făurit un scut

De dragoste, speranțe,
și luptă neîncetat.

S'alunge de pe plaiuri
păgânu-npelițat.

De șase zile 'ntruna,
voi n-auziți cum tună

Și cerul și pământul.
 Aceasta-îi vestea bună,
 Pe care, cu durere
 am așteptat-o 'n silă.
 De n'am murit (se uită rugătoare la
 icoane) doar Domnul, de
 ne-a știut de milă.
 (Către copil) Curaj copii.....

BCU Cluj / Central University Library Cluj

SCENA III

Cei de sus și Anica.

Anica (Intrând)

In curte, vardistul că
 intrase,
 E ordin ca s-aprindem
 luminele, prin case.

Și s'atârnăm la gîamuri
drapele și covoară,
Că'noaptea asta, — cică, —
ni vin viteji, doară.

Radu (voios bătând din palme)

A! vine tata, vine...

BCU Cluj / *Nicolae* Library Cluj

Tătucul nostru drag,...

Mărioara

Și tata vine atuncea,

Radu

....Și unchiu,...

Nicolae

Și Bedreag,

Lizica

Și unchiul Nicu vine,

Nicolae

Și nenea Jan,

Radu

Și Butu.

Maria (clătînând din cap)

Vin toți acei, pe care,
nu i-a 'nghițit pămîntul

Vin toți, că toți lăsat-au
 în urmă-avere, frați,
 Copii drăguți, neveste,
 părinți nemângăiați.
 Și toți, în focul luptei
 visat-au la ai lor.
 Și ai lor, cu toți trăit-au,
 cu gând isbovitor.
 Azi vraja întâlnirei,
 îi mângâie pe toți.
 Vor tresări sub glie
 și scumpii noștri morți
 De atâta fericire.
 (către copii) Copii veniți la mama :
 E clipa când se cere
 să vă dați și voi sama
 De cea ce se 'ntâmplă.
 Ingenuncheți smeriți,

Și Domnului o rugă
 din suflet să suiți.
Să preaslăvim momentu
 în care biruința,
Ni va aduce 'n casă :
 nădejdea și credința.
Și'n care, pe vecie,
 ne vom vedea scăpați
Pământul țării noastre
 și pe iubiții frați,
Ce zac de multe veacuri
 sub lanțul de robie,
Și-așteaptă, cu răbdare,
 o rază să le vie
De peste munți. Nădejdea
 li-e ca și 'nplinită ;
Dușmanu-nfrânt aicea,
 și Țara îi-e'nfrântă.

Iar vechile hotare
ce despărteau pe frați,
Se vor topi sub pasul
voinicilor soldați.
Și mâine, când ursita
ni se va fi 'nplinit,
Vom fi un popor mândru,
puternic și temut.
(Copil, Marla și Anca îngenunchiază.
Radu spune rugăciunea.

Radu

Dumnezeule prea sfinte,
Blând și bunule părinte,
Ce porți grija tuturor
Și-aduci mană în ogor ;
Ce crești firul din sămânță
Și în suflete pui credință ;

Ce lumină pui în soare
Și miresme pui în floare,
Și 'nparți lumea pe pământ
După faptă și cuvânt.
Dumnezeule prea sfinte,
Blând și bunule părinte,
Revarsă din slava Ta
Peste mică țara mea:
Biruință și mărire,
Fericire și întărire.
Ține pe toți sănătoși,
Viteji, buni și glorioși,
Și ni-i adă printre noi,
Cum i-ai dus și la război.
(Toți se scoală).

Maria (transfigurată).

Așa copii... sculați:

A voastră dulce rugă

La cer și-a luat sborul.

Acum, veniți în fugă
La mama. Toți la treabă.

(Către Radu). Tu Radule aleargă
Și adă-mi un ciocan

și cue (către Anica) Tu desleagă
Din pod funia mică.

(Iese Radu și Anica Radu se întoarce
repede)

BCU Cluj Central University Library Cluj

SCENA IV

**Cei de sus, fără Anica și
Mărioara.**

Maria

Tu Mărioaro dute

în beciu, și cată bine,
Că 'npăturit în cute,

Așteaptă zile bune,

Frumosul nostru steag. (Mărioara
iese)
De zece luni de zile
Ascuns 'am pe acest mag.

Care aduce astăzi,
acestui bun popor :
Unirea, biruința,
nădejdea 'n viitor.

(Anica se întoarce și peste câte-va clipe
și Mărioara)

SCENA V

**Cei din'nainte, Anica, și
Mărioara.**

Maria

Să luminăm cuprinsul
ca 'n zilele străbune,

Și toate să lucească
de veselie pline.
(către Anica)

Anico tu 'ngrijește
s'avem ceva de masă,
Căci vor fi frânți voinicii,
când vor pica acasă.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anica

Precum știți la cămară
nu mai avem nimic.
Puțina mămăligă, s'a dus.
Nu mai e pic.
În kuhne ca și'n poduri
sfârșite-s toate cele,
Și până mâni la nouă,
când ni se dau cartele,

Să mori, că n'ai de unde
găsi măcar un bob
De ale mâncărei. Dacă
știam, păstram un sdrob
De pită veche.

Maria (îngrijată

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Anico, scoboară pân'la Zoie

Și roag-o, dacă are,
să-mi dea, după voie,

Cât de puțină pâine
și oleacă de oloi.

Ardei și ceapă verde,
și-un fir de usturoi,

Vom scoate din răsaduri,
de sus, de pe terasă.

(Anica Iese).

SCENA VI**Aceiași, fără Anica***Maria* (continuând)

Și 'n loc de fructe, vinuri, (glumind)
vom mai servi la masă,

O hartă măestrită cu
România Mare
(copii râd)

Radu

E una 'n pod.

Mărioara

Ba 'i una la baie, și mai mare.

Radu

Eu am ascuns o hartă
 în beciu, sub un buştean.
Papă îmi spunea c' aceea,
 e de la moş Traian.
Vrei tu ca s-o aduc ?
 Când tata o s-o vadă,
C'a părăsit biroul
 ca eri, are să creadă.

(În tot cursul scenilor ce urmează, începe aranjarea biroului Coptu şi Anica cară lucruri : cărţi, tablouri, biblouri covoare, pe care D-na Frunză le aşează cu mult gust. După fiecare lucru, se trage câţiva paşi înapoi, pentru a 'l privi.

Maria

Biroul dragii mamei,
 să-l facem, cum era

Când, de mobilizare
 larg vuet răsună :
De clopote, și-orașul,
 era ca un vulcan
De sgomot și de sbucium.
 De atunci, trecù un an
Să atârnăm tablouri
 peste păreții goi.
Pe paturi, canapele,
 s'așternem velinți noi.
In rafturi, rânduite,
 vin cărți în loc de lucruri.
Iar sus s'aducem vase,
 statui și mici nimicuri.
Covoarele frumoase
 făcute la Pitești,
Să 'mpodobească casa
 ca 'n vremile domnești.

La răsărit, sub lacra,
 „*Prea Sfintei*“, să lucească,
 Icoana scumpei noastre,—
 de viță 'mpărătească:
 Regina României,
 cu adoratul Rege,
 Ce suferind, ne dete,
 prin da'ine și lege,
 Măsura suferinței
 ce duce la izbândă,....

Radu

Tabloul tău cu tata,
 ce'i atârnat de o grindă,
 In camera din dos,
 în care loc îl prinzi?

Mărioara

Da cel cu păseri multe?

Radu

Dar cel ce vrei să-l vinzi,
Ca să cumperi Lizicăi
pantofi și jucării
Să-i treacă d'unchiu Nicu?

Mama (mângâindu-i)

V'am amăgit copii,
Ca s-o împac pe dânsa
v'am spuscă vreausă-l vînd,
Mă'ndurera micuța
văzând-o des plângând. . . .

SCENA VII

Cei de sus și Anica

Anica (intră busna pe ușă, speriată)
Vai doamnă ce se vede
în sus, spre Colentina?

E strașnicie mare.

Zău Doamnă, nu-i
de-a buna.

Ard case în vălvătaie
de luminează cerul.

Bat tunuri, trosnesc arme.

Ți se ridică părul

În cap, de grozăvie.

Și focul se lățește

Și sgomotul de luptă,
tot crește și tot crește.

Iar flăcările roșii

pălesc sus pe terasă,

Și parcă-acum s'aicea,

și iar se depărtează.

(frângându-și mǎnile)

Ce facem dragă Doamnă?

Pârjolul de se-'ntinde?

Murim de vii aice,
 potopul de ne prinde.

Maria (adânc impresionată)

Fii liniștită fato.

Și treaba făți-o 'n tihnă.
 De cât mânați la spate,
 să frământăm în tină,
 Bătuți de nemți și unguri
 un drum fără sfârșit?!
 Prefer să mor cu gândul
 la omul meu iubit.
 Prin bracuri, prin mormane
 de lemne, fumegând,
 Va fi un suflet, care,
 va scormoni plângând,
 Și va găsi, alături,
 îmbrățișați în moarte,

Trei leșuri, pentru care,
el s'a luptat departe.
Ingenunchind deasupra
ciolanelor scrumite,
Va ridica la ceruri,
o caldă rugămintе.
Pătruns până la suflet
de milă, în surghiun,
Iși va lua toiagul,
cătându-și un alt drum.
(Copil par din ce în ce mai îngroziț.
Mărloara și Lizica plâng).

Radu

Vai mamă, dragă mamă,
de ce vorbești așa?
Armata noastră îi tare.
Pe nemți va alunga.

Și mai curând ca dâșii
se poată să dea foc
La tot orașul, dâșul,
va fi cu noi.....

Nicolae (volos)

La joc...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maria (luând o mină veselă)

Așa-i băeți, dreptatea,
i-a voastră de-astă dată.
O cobe fui și limba,
îmi fu înveninată.
Că ard la Colentina
vre-o zece șuri sau case
Ce poate să însemne ?
Ei doar n-or să ne lase

Ca să perim în flăcări
 când sunt ajunși aci.
 In groaza lor dușmanii
 nu vor putea fugi....
 De cum să stee 'n urmă
 să dee foc....

Anica

BCU Cluj / Centrala Universitatii Cluj
 Vai Doamnă.

Maria (hotărâtă)

Mai bine lasă frica
 și dă-mi degrabă o cană
 De apă. Vino iute,
 ca s'aranjăm biroul.
 (ca pentru dânsa singură)
 Eu sunt ca aurită.
 Pare c-aud ecoul

Cuvintelor, cu care,
el ni chema pe scări...
(după câteva secunde)
Iar eu nu găseam alta,
decât să-i fac muștrări....
(Cine-va bate la ușă. Fără să primească
vre-un răspuns intră.)

SCENA VIII

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Aceiași și Ion Chirnoagă

Ion Chirnoagă (într'un suflet)

Eu sunt, Ion Chirnoagă,
și bine v'am găsit.
Suntem aici cu toții.
Pe nemți i-am biruit.
Le-am frânt în două oastea
și 'n spate i-am isbit.

E un prăpăd pe uliți
de crezi c'o 'nebunit...

Maria (nerăbdătoare)

Dar stai loane, ascultă,
tu uiți ca să ne spui
Ce face Domnul nostru?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Anica

Vorbești ca un hai-hui

Ion Chirnoagă

Tu

Anica

Eu

Ion Chirnoagă

Ce faci Anico.

la vin la neica fată,

Anica

Ei las—acum loane

și dă răspuns 'ndată

Ce face Domnul nostru?...

Ion Chirnoagă

Că bine zici. Ertai,

Acum un ceas, mai bine,

c-o sută de soldați,

Plecă în fuga mare

spre moara lui Asan.

Acolo, i se spuse

că este ascuns dușman.

Eu m'am ținut de dânsul,
ca umbra tot în urmă.
Când mă zări 'mi zise:
pe dată, pe fărâcă,
Să faci ce-i ști, loane
și acasă să ajungi.
S-o iei pe străzi ascunse,
—dar vezi să nu te'ncurci.—
Să tai deadreptul drumu
și când vei fi acasă, ...
Dar nu putu cuvântul
deplin, ca să-l sfârșească.
Un nod îi stinse vocea,
și'n ochi îi veni lacrimi.
Plecai. În urmă zise:
Băeți! o armă dați-mi
Și cinci încărcătoare. ...
loane, dacă-i bine

Așteaptă-mă acolo.

De nu, vino la mine.

De nu-i mai am pe dânșii
mi-o mai rămas o țară.

De ne-au perit ai noștri,
și-ai lor trebuie să piară.

Vor ști cum își plătește,
viața un român,

Când Barbaria Urmii Library Cluj barbaria oarbă
pe suflet, li-e stăpân.

...Tiptil o luai rara
pe străzi întunecoase.

Trosneau focuri de pușcă
și flăcări luminoase

Se ridicau în dreapta,
și'n stânga căei mele.

Pe la răscruci de drumuri
alergau sentinele

Nemțești, cu capul gol
cu ochii cât măciuca.
Pe străzi și pe maidanuri
sunt leșuri. Și nimica
In lume astăzi, Doamnă,
nu poate să-i mai scape
Dela prăpăd.... Un frate,
ținea un neamț, și ca pe
Iuda îl judeca, în tină,
scuipându-l drept în bot.
Iar el gemând 'ntruna, striga:
Ah! main got!
Alăturea, pe o stradă
unde ardea un han,
Vre-o cincisoldăți de ai noștri,
prinsese un căpitan
Bulgar, cu zece oameni.
Mi-i așezase acum,

Legăți, sub vijelia
de flăcări și de fum.
Se pârjoleau sărmanii
ca niște șoriceii,
Când arde peste dânșii
un stog. Da sunt mișei.
De ce să prăpădească
orașul și mulțimea.
Mă îndreptaiu la stânga.
Pe aici, forfotea lumea
Minune mare. Parcă
erau cuprinși de iele.
Fugeau femeii desculțe
cu pruncii după ele.
Iar peste tot norodul,
strivindu-l în picioare,
Chesoane, cai și tunuri
fugeau în goana mare.

Era prăpăd. Sfârșitul
pământului, părea.
Se sguđuia Tăria,
văzduhul se'ngrozea.
Văzând că înainte
nu-i chip de mers, cotii
Spre strada Zece mese
și zău că nimerii.
Tăiaiu drumul la dreapta,
trecui peste un maidan,
Și hop, căzui de-odată,
la halele Traian.
Și—acù zic bodaproste
că ajunsei acasă.....
Mi-e sănătos stăpânul.
Da Doamna-i sănătoasă ?
Copii ? Domnul Radu
și Culaeș cel drag ?

li văd pe toți aicea.

(Chemând pe Nicolae)

Vin colea la Bedreag

Copile. (către Anica) Făi Anico,

din geantă dă-mi pesmeți

Și zahăr și-acadele.

Veniți încoa băeți,

Să vă sărute neica.

BCU Cluj / *Radu* University Library Cluj

Da tata când sosește ?

Nicolae

Da unde-i tata ?

Lizica

Da tata unde este?...

E tot cu unchiul Dinu ?

Ion Chirnoagă

El nu-i cu noi dudue.

E 'n urmă cu tunarii.

Maria

Tu spui că dânsul nu-e

Cu voi

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ion Chirnoagă

Nu doamnă. La

Herestrău își are

Bateria și bate,

taman șoseaua care

Pe nemți îi duce în vale,

spre Dunărea, la pod,

Să poată trece în țara

Bulgarului, nerod.

Maria (nerăbdătoare)

Ascultă-mă loane, când
crezi că vine Domnul?

Radu

Când vine tata, frate ?

Maria

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Văzând că pe copil îl prinde somnul
pe o canapea)
Pe ei îi fură somnul...

Radu

Eu nu mă culc.

Lizica

O clipă nu dorm în astă noapte,
Până nu vine tata.

Maria (căt-re Ion)

li fi obosit poate...

Ion Chirnoagă

De oboseală Doamnă,
 nu poate fi vorbire,
 Trei luni de somn, plătite's
 c-o clipă n' oștire.
 Dar clipa asta, cată,
 să fii român odată:
 Sau legi de ea izbânda,
 sau soarta blestemată !....
 Eram de șase zile
 pe o luncă, subt un mal,
 Când, într-o dimineață,
 vedem venind un cal
 In spume.—Verișcane,
 unde vi'i comandantul?

—In cort.—Să ieasă.—„Ordin
să preparați asaltul“.
Cât ai clipi, soldații
ca spuza s'adunară,
In cap cu ofițerii.
„Băeți, până diseară
A noastră 'i Movilița !
Așa ni se ordoană,
Dușmanul vrea să fie
de aici luat la goană.
In flancuri vânătorii
isbitul-au cumplit.
Să'l sărutăm și 'n față,
ca p 'un amic iubit.
Și dacă a fi să 'i fie
atât de drag pământul
Strămoșilor, să-i facem
acolo chiar mormântul.

De or fi lihniți păgânii, —
 să-i ospătăm la noi.
Avem prisos o pâine.
 Și dacă vor fi goi,
Avem și 'nbrăcăminte.
 O oaste împărătească,
Cum e a lor, ori-cine
 ar vrea s-o găzduiască.
De vor împotrivi, PCF Cluj (Central) University Library Cluj
 atunci pe ei flăcăi.
Să simtă colții voștri
 de 'nverșunați călăi.
Pentru-nu păgân ce țara,
 ne calcă, nu-i ertare,
Strămoșii ni cer astăzi,
 o cruntă răsbunare.
Ei au mașini; da 'n pepturi
 au brahă și slănină ;

De 's numeroși știu fuga
ca epurii, la stână.
Mânați sunt ca o turmă,
dar sufletul li-e gol.
Drept țintă au scăparea,
drept simțimânt nomol.
Indemn ei au gârbaciul.
In fugă cât isbânda
Răsplată au robia.
Drept patrie, obida.
Aceasta li-este țara
și dreptul lor, în lume.
Ei sunt trufași în față,
dar ticăloși în sine.
De nu pot duce lupta
fațiș, cu cei armați,
De sus, slobod ghiulele,
și-ucid nevinovați.

În loc să poarte 'n lume
 dreptatea și onoarea,
 Ei port iscoade numai,
 și răspândesc teroarea.
 Pe ape n'au corăbii,
 ci vase ascunse în valuri,
 Cu care, țintesc noaptea,
 vapoarele—spitaluri.
 Venin le curge 'n sânge
 din cap până în picioare.
 De acea, toată lumea,
 întocmai ca pe fiare
 Vrea să-i stârpească.
 (Schimbând vocea, arată spre
 satul din deal cu mâna)
 În față, ni chiamă copilița..
 Cât om clipi cu toții,
 să fim în Movilița.

Să vă cruțați,—dar totuși,
de nu se poate asta,
Să știți ca 'n orice ungur,
trăește azi un Basta.
Și Basta 'i acel care
răpus-a pe Mihai.
Pentru un român opt unguri
să cadă.—Pentru un crai,
Să cadă de-ai lor zece.
Bulgari cincizeci drept unul.
Pe nemți să puneți gabja,
să-i prindeți vii. Ei drumul
Ce duce la Viena
să ni-l arate. Oare
După rășboi, nu-i bine
să facem o plimbare ?
Vom descurca acolo,
cu Impăratul-rege

Răbojuri încălcite de
 neamuri țări și lege.
 Prindeți la turci o groază.
 Rășboiul se sfârșește
 Iar paguba, se știe,
 că turcul o plătește.
 Și-acum băeți la arme.
 Oțelele să fie
 Ca luna. Când țignalul
 va da semnal, să vie
 Norodul tot la Cruce.
 Părintele va face
 O rugăciune, care, cu
 Domnul să ne 'mpace".

Măria

Cine a vorbit Ioane în
 vorbe așa frumoase ?

Radu

Nu tata ?

Ion

Ba Majorul. Cuvintele 's tăioase
Și aprige, când Domnul
aprinș le cuvântează,
Nici dracul nu ne poate opri...

Maria

Ei urmează...

Ion Chirnoagă

Cât ai clipi, soldații
erau gata de luptă.

In liniștea adâncă,
 părintele cuvântă :
„Băeți, precum se cade
 prin obicei și datini,
Vă descărcați simțirea
 de răutăți și patimi.
„Sus inimile“ zice,
 scriptura și păstorul.
Azi sufletele voastre
 se urcă către Domnul.
Ertarea creștinească
 să cadă peste voi.
Din ceruri, flori să cadă,
 pe pepturi de eroi.
In urma voastră pilda
 și gloria și neamul
Să crească. Mântuirea
 ne dați și limanul

Lărgiți, prinzând într'nsul
pământuri și hotară,
Ce au fost a noastre odată
și a noastre vor fi iară.
Sus inimile. Pacea
și Pronia Cerească,
Pe voi pe toți să cadă,
pe toți vă mântuiască.
Ca roua dimineții
ne erau încărcăți ochii.
Dar nu sfârși, căci nemții,
parcă 'ntinsese boghii,
Și hop la patru stânjeni
o scroafă cât o roată
Ne împroașcă cu țărână
și gloanțe, ca o toantă
De ne-ar fi pus sub piele
fitil aprins, sau iască,

N'ar fi putut atâta
 să ne ațâțe. Las că
Ne plictissem Doamnă.
 Românul n'are pace
Când stă. Să lunpte într'una,
 ades mai bine îi place.
Intocmai ca argintul
 viu, oastea se distramă
Și mut rămâne locul.
 Prin semne doar ne chiamă
Gradații și ofițerii.
 Ne târâm prin șanțuri.
Dăm fuga. Oprim pasul.
 Țintim. Desfacem lațuri
De sârmă. În urma noastră,
 și 'n față, și ori unde,
Curg gloanțele, ca ploaia,
 ce se revarsă 'n unde,

Fug vitele pe câmpuri,
sbierând, fără aciulare.
Văzduhul se 'nfioară
de atâta sbuciumare.
Un iad pare pământul.
Și cerul pare un iad.
Cad oamenii ca frunza.
Și ofițerii cad.
Dar cine are vreme,
în lături să privească.
Toți vor, în carne vie,
cartușul să pălească.
Din spate se pornește
un sgomot surd, de tunet,
Și pedestrașii noștri
s'avântă, cu mult vuet.
Se clatină vrășmașul
înmormântat de viu.

Prin sate urlă câinii
a vaer și-a pustiu.
Suntem la două sute
de pași, de 'ntărituri,
Mai răsufăm o țără.
Prin râpi, prin cotituri,
Urcăm în dungă dealul.
Dușmanul ne pândește.
Cu focuri de mitralii
în față, ni lovește,
Pe flancuri, cu masele
de tun, ni-aține calea.
In aer șuer gloanțe,
de clocotește valea.
-„Asaltul“-spune 'n șoaptă,
un ofițer,—„să 'nceapă“.
Din șanțuri sar voinicii.
Intocmai ca o apă,

Ce iese din zăgazuri
și spumegă turbată,
Așa se năpustiră
spre fiara blestemată.
O goană se pornește
prin ploaia de granate.
Din față ni lovește
cumplit, iar dela spate,
Vin valuri de jăratec.
E soarele 'namiază.

.
Deodată, bubuitul de
tunuri, încetează.
Și surd lucrează, numai
baioneta și cu glonțul,

.
...Să fi văzut pe ungur,
cum își arată colțul,

In fața morții crunte,
cuprins de 'nfiorare.
Alătura de dânsul,
mugește în turbare
Prusacul, barbarezul.
Bulgarul geme. Turcul,
Cu fața 'nsângerată
dă dosul. Ca bursucul,
S'ascunde în tranșee
viteazul Friț. Nemțoiul
Nu vrea să 'ntindă mâna,
valahului. Războiul,
E bun dela distanță,
iar nu la trântă dreaptă.
Fără mașini nu face,
o ceapă degerată.
Un zăngănit de—oțele
se 'ncinge. Trosnesc trupuri.

Pe jos râuri de sânge.

Soldații, grupuri, grupuri,
Din urmă vin într'una.

Prăpădul se 'ntețește.
Iar groaza morții crunte,
mai aprigă pornește.

In fugă cat scaparea.

Dar calea li-e închisă.
Invălmășala îi mare.

De moarte e cuprinsă
ntreaga păgânime. Din
patru părți, mormântul,

Li stă cascat. Baineta
lucrează și pământul,

Cu sânge și cu leșuri
e-amestecat Semnalul

De încetarea luptei,
e dat. Infrânt, dușmanul

Depune steag și arme.
Incetul cu încetul,
Se ostoește lupta. E
liniște. Momentul
Ce urmează, e mare.
El pare a fi desprins
Din alte vremi. Tot
omul, de groază e cuprins.
Și nici nu-i vine a crede
văzându-se trăind.
Un gol în el și-alături
se face. Greu gemând,
Din șanțuri, vor să iasă
schilozii și răniții.
Ți se ridică părul,
văzându-i. Suferinții
Să pui sfârșit, zădarnic
te lupti. E-aproape noapte.

In tabără, robiții, mânați
vin, dela spate.
Flămânzi lihniți, doar pielea
pe oase, li se ține.
Plângând îngenunchiază,
văzând în mâini o pâine.

.

.
BCU Cluj / Central University Library Cluj

La șapte după masă
când s'a făcut apelul,
Atuncea doar, văzut-am
cât ne a costat măcelul
Acesta. Două sute
de morți. Răniți vre-o două.
Opt sute avu vrășmașul.
Prisoneri, vre-o nouă.
Și arme, și mitralii, și tunuri
câtă frunză.

Iar gloanțe și ghiulele,—
ce se vorbesc,—o spuză.

Maria

Ce cruntă fuse lupta aceasta.

Nicolae

Da eu mamă
Dacă-aș fi fost acolo,
făceam din nemți pastramă.

Lizica

Tu crezi Culăeș dragă.
câte trezești, la școală?..

Niculae

Tu taci, că ești o proastă.
Ți-e frică și de o oală..

Ion Chirnoagă

Cu Dumneata la luptă
eu poate no-i mai merge,
Dar lui pàpà să-i semeni,
eu îți urez, în lege.

Maria

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Ioane, toate bune,
dar ai uitat să'mi spui,
In luptă asta Domnul...

Ion Chirnoagă

... Aceasta Dumnealui
S-o spună. Dacă țineți
să știți, cum a fost cazul,

Atâta vă pot spune:
 că azi, „Mihai Viteazul“
Pe pieptul lui, ca focul,
 în aur strălucește.

Maria (spăriată)

... A fost rănit atunci.
 Ioane... Hai vorbește...

Ion Chirnoagă

(punând mânele la gură, încet)
... ?

Maria

Ce taci, vorbește, spune. A fost
 rănit ? Cum ? Unde ?

Vorbește măi creștine.

Ba poate c-a...

Ion Chirnoagă

... De unde ? !

El moartea a văzut-o,

e drept, dar o răpuse...

„Să nu grăești o vorbă,

acasă“, — el îmi spuse —

„De ce pății în luptă“.

Iar eu gură-,căscată,

Să țin ascunsă taina

nu fui în stare, —

Maria (rugătoare)

Cată

Și'mi spune mie totul,

și de o afla o iotă,

Me jur, dar spune-mi, spune-mi...

Ion Chirnoagă

Eram jos într-o bortă,
Cu trei sute de oameni.
Aveam consemn ca 'ndată
Ce flancul stâng va 'ncepe
s'atace, noi, pe dată,
Să părăsim culcușul și iurăș
dând spre dreapta,
Să facem, ca dușmanul
să-și piardă judecata.
Isbit cumplit în coaste,
să-și tragă 'n apărare
Din centru și din spate
rezervele. In turbare,
Atunci, cu trei compănii,
de front, maiorul State,
Să dea nabusna 'n turmă
ca lupii—'n miez de noapte.

...Ca râmele pe burtă
ne furișăm, la locul
Din care, la comandă,
era să 'ncepem focul.
Se dă semnal. In valuri
ne răspândim pe coastă.
Când,—din nădins, — dușmanul,
sau din comandă proastă,—
Ieși în fața noastră,
și 'naintă spre vale,
Prin rândurile noastre,
voind a 'și croi cale.
Atunci, văzându-i Domnul
în număr așa mare,
Se ridică pe o muche,
strigând în gura mare :
„Să vie Regimentul optzeci,
și trei, companii

De grăniceri. Măi tată,
 în față avem germanii.
Pe dâșii, nici sămânță
 să nu li mai rămâie.
Aici, pe locul ăsta,
 să ridicăm statue
Din hoituri și din carne
 lui Makenzen, cumplitul.
Să știe cum se luptă
 românul“. Chiuitul
Flăcăilor, de odată
 sbucni. Ca un vârtej,
Pe coastă, dăm năbusna.
 Nu știu prin ce prilej,
Dar, - fără veste, - oastea
 nemțească se apleacă.
Ei sunt în mâna noastră,
 puterile li seacă.

Invăluți pe flancuri,
ne îndreptăm piciorul
Spre mijloc, către care,
cu ai lui, venea maiorul
Turbând.... În clipa asta,
un glonț trăsni-l-ar focul,
Se năpusti spre mine,
și-mi găuri gherocul.
Un altul, și încă unul,
o ploae începe-a curge.
În dreapta mea, pe Domnul,
îl văzui plin de sânge
Pe haină... Tremurând,
de mine se agață.
Arunc în spate pușca,
mă uit,..galben la față,
Se frământa zadarnic,
o vorbă să grăiască.

Il culc și haina udă
i-o rup. Nici să privească
Nu mai putea. Suflarea,
părea că'l părăsise.
Pătruns de groază, un tremur,
tot trupul îmi cuprinse.
Il ieau în brațe atuncea,
ș'alerg cu el în vale
Dea-tumba. Când ajunsam
la ambulanță, în șale,
Simții că mă 'ntețește un
junghiu. Eram rănit.
Doi sanitari și un doctor,
de zor, l'au desfăcut
De haine. Ce minune!
Prin țâța dreaptă, în spate,
Il străbutuse glonțul.
Privindu-l, toți, în șoapte

Iși arătau durerea.

Și nimeni nu îndrăznea
Să-i dea ajutoare.

Era ca mort. Fierbea,
De supărare mare,
tot sângele în mine,
Văzându-i stând în fața
unei vieți ce-apune.

Mă năpustii cu gura Library Cluj
asupra lor. Uitasem

Că 's doftori. Buimăcit,
fără să vreau, luasem

De alături, niște plasturi,
Și vată, și—ațâfelnic,
Să pun la rană. Atuncia,
veni la mine un medic,

Și dându-mă într-o parte,
se puse să-l panseze.

Nici nu mișca. Dint'însul
viața se dusese.

(Copil încep a adormi. Anica îl duce în
camera de alături, unul pe câte unul.)

Maria

Vai Doamne, sărăcuțul,
ce chinuri, ce durere.
Ce-mi spui îmi răscolește,
simțirea.....

Ion Chirnogă

Fără vrere
Vă spun acestea toate.
Cu ochii le-am trăit.
De 'l văd azi în viață,
la Ceruri doar mă uit.

Maria

Ce fu apoi Ioane ?

Ion Chirnogă

Eu mă suii în deal.
După sfârșitul luptei,
căzui glonț, la spital.
Trei zile, ca de moarte,
boli întins pe spete.
La capul lui un doctor,
și eu, și două fete,
Stăteam ziua și noaptea.
Dar el zăcea ca dus.
In ce 'i mai sta viața,
o știe Cel de Sus.
A patra zi spre seară,
deschise ochii mari.

Vru să vorbiască. Limba,
nu-l ajută. Ia zădar
Se frământa. Destinul
stăpân era pe dânsul
Căzu în nesimțire.
Pe noi ne prinse plânsul.
Abia, după cinci zile,
putu ca să rost'ască
Trei vorbe : „dă-mi portretul
Mariei“. Să sfârșească
El nu putu. Pe gene,
ca un cristal de rouă,
li picură o boabă
pe obrajii albi, iar nouă
Ni se umplu tot trupul
de bucurie

Maria (făcându-și cruce)

Doamne !

Nețărnută este
puterea ta (după un moment) Ioane,
Ce-mi spui mă 'nduioșează
atât, încât aș vrea
Să (ezitând te sărut. (El sărută pe
frunte plângând)

Ion Chirnoagă (înduioșat)

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Vai doamnă
Nu plânge, ar putea,
Din clipă 'n clipă, Domnul
să vie. E cu cale,
Ca să'și găsească Doamna
voioasă. Că de jale
Sătul e, peste cap.
Un dram de veselie,
Ca să'i strecuri în suflet,
e-o sfântă datorie.

Maria

Ș'apoi, Ioane, spune...

Ion Chirnoagă

Ce să-ți mai spun Domniță ?!
 Il îngrijam cu toți,
 ca pe-un copil de țată.
 Toți îi faceam pe voie,
 că toți, țineam la dânsu..
 Când am lăsat spitalul,
 pe toți i-a cuprins plânsul
 șiret, zâmbind)
 Dar mai ales pe-o-soră
 de șaisprezece ani.
 O fetișcană, Doamnă,
 din sus, din spre Focșani.
 Frumoasă ca cireașa
 cu ochii de ciucoare,

O cuprinsese o 'jale
de Domnul, lucru mare,
Bag seama diavolița,
de el s'amorezase.

Maria

Și ce zicea ?

Ion Chirnoagă

BCU Cluj / Central University Library Cluj

De pleacă, pe dînsa cui o lasă? !

Maria

Și el? Spune-mi Ioane,
dar cată 'n ochii mei.
Să nu mă minți băete...

Ion Chirnoagă

La traiu și la femei,

Cine nu cată dornic ?
 și mai ales acum ?!
 Dar tot acasă-i focul.
 În sat e numai fum.

Maria

Dar de ținea la dânsa
 și tu 'mi ascunzi ?!...

Ion Chirnoagă

Nu Doamnă,
 El îi spunea într'una :
 s'aștepte până la toamnă
 Când s'a sfârși războiul.
 Și-atunci o s-o mărite.
 Iar ea murea de ciudă,
 că 'n loc ca s'o alinte

Cu vorbe dulci, de dânsa,
râdea pe sub mustăți.

„Acasă am fetiço
nevastă și băeți“.

Iar fetei cât ai zice.....

Maria

la taci c'aud un glas ...

Ion Chirnoagă

De când sunt eu aicea,
o fi mai mult de-un cias.
De bună seamă, Domnul o fi.

Maria

Dar sunt mai mulți

Ion Chirnoagă

Vorbesc.....

Maria

In șoapte numai,

Ion Chirnoagă

Și parc'ar fi desculți
Așa pășesc de 'ncet.

Maria

Anico, vezi la scară.

SCENA IX**Toți fără de Anica***Maria*

Cine-i ? (către Ion)

Pare c-o frică

prin trup mă înfioară

Ion Chirnoagă

Dar n'ai frică Domniță

că arma-i încărcată,

Să vie cui de zile...

Maria

Anica i-o netoată

Ce stă de vorbă noaptea ?
Auzi ? deschide, aleargă,
Și vezi ce-i...

Ion Chirnoagă

(Ieșind în antreu) Las pe mine

Maria (întrebând cu ușa
întredeschisă)

Sunt mulți ?

Ion Chirnoagă

Domniță dragă,
N'ai frică, o fi domnul,

Maria

El m'ar chema. Nu-i dînsul.

Vai simt cum mă 'n-
furnică prin trup.

Ion Chirnoagă

Dar lasă plânsul
(De afară se aude un țipet disperat)

Maria

BCU Cluj / Central University Library Cluj
Ce s'a 'ntâmpat

Ion Chirnoagă

Domniță, te liniștește, așteaptă,

Maria

Ce 'nsamnă asta Doamne
Visez sau sunt deșteaptă?
Ce pași s'aud pe scară
și ce-i tăcerea asta?!...

SCENA X

Cei de sus. Doctorul, cu Dinu
Frunză adus pe targă de doi
soldați. Modiga. Anica.

Maria

El mort.... (leșină)

Doctorul (către Maria)

Nu-i mort (către Anica)

Fetițo, așează-mi perna asta
Aici. Puneți-l jos. Tăcere (Intorcându-se
către Maria, care a leșinat)

Dă-mi sticluța

Cu săruri. Și eterul.

Desfaceți panglicuța

Și dați în grabă drumul

corsajului. Modiga,

Puțină apă rece. Deschideți

Dă-mi siringa.

Cutia cu fiole de
cafeină. Iute.
Puțin oțet de roze n'aveți ?

Anica

Ba este

Doctorul

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Du-te

Și adă-mi într'o clipă.
(Se întoarce către Frunză care stă pe tar-
gă, jos. Adresându-se celor din prejur)
Suiți 'l sus....

(ca pentru dînsul) El mișcă.

Deschide ochii.(adresându-se lui Frunză)
Dragă, nu-ți fie nici-o frică.
Ești sus la tine, acasă. .
Te simți mai bine ? Ascultă,

Nu te-obosi, închide
pleoapele. Ai multă
Nevoe de odihnă

Dinu

Te 'nșeli, sunt sănătos.

BCU Cluj Central University Library Cluj

Doctorul

Te rog închide ochii
Și culcă-te frumos.

Dinu (cercetând cu deamănun-
tul casa, nedumerit și până la un
punct, amețit)

Aicea sunt acasă ? !
Ioane, măi băete!...

A ! uite cărți, tablouri,
 biroul, statuete
 (se scoală pe canapea și strigă cu însu-
 flețire)
 Ioane, unde-i Doamna ?

Doctorul (așezându se în drep-
 tul ei) E-alături.

Dinu
 BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dar copii ?

Doctorul

Fii liniștit creștine.

Dinu (încăpăținat)

Te rog adu-mi copii.
 (vrea să se scoale. Doctorul'l oprește,
 dojenitor)

Sunt sănatos amice.

Te rog lasă-mă 'n pace.
Unde' s'-ai mei, Ioane ?

Doctorul

Ascultă, nu se face
In halul tău...

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Dinu

Mă lasă. Copii, veniți la tata.
Mario, Mărioaro, Mario.

Doctorul

Ea nu-i gata.
Așteaptă o clipă frate.

Dinu

(o zărește în dosul Doctorului
pe un jeț, în nesimțire)

S'aștept... (speriat) Ah e bolnavă
Ce s'a 'ntâmpat? Răspundeți.

Pe fața ei firavă

E 'ntimpărită groaza.

Ce D-zeu, ce este?

Ce văd, e adevărul?

sau numai o poveste?

(Disperat se repede la picioarele ei. Du-
pă o clipă, contemplativ și rugător)

... Mario, Mărioaro,

sunt eu, e Dinu, spune,

Ce ți-am greșit, de astfel

tu te răsbuni pe mine?

E Dinu, care fața

frenetic ți-o alintă.....

(o mângăe pe față)

E Dinu, care dornic
pe frunte te sărută...
(o sărută pe frunte)
E Dinu, care veșnic
purtatu—te-a în gând,
Și care azi, în goană,
cu pieptul sângerând,
Spre tine scumpă soră
veni cu sărutări,
Și către cer să 'nalțe
dumnezești rugări.

Doctorul

Ești un copil, ascultă,
și vezi ce s'a 'ntâmplat:
Când te am adus pe targă,
pe dată a leșinat.

Văzându-te, de sigur
 ea repede a crezut
Că tu ești mort. N'ai frică,
 pericolu – a trecut.

Dinu

Micuța mea Marie,
 frumoasa mea fetiță,
Deschide ochii negri,
 să-i sorb, și pe guriță,
Arzând de dorul tainic,
 primește pe un pribeag,
S'aducă o sărutare,
 candidă. Ca un mag,
De luni, el năzuește
 spre steaua fericirei.
Tu nu-l lăsa s'apuce
 pe drumul rătăcirii.

Cuvântul teu, hotar-e,
 între abis și viață.
Privirea ta: o rază,
 care străbate o ciază
De toamnă. De-ți văd fața,
 e o minune, care
Trăește din speranță
 și din credința mare,
Pe care am nutrit-o, —
 în chinuri și durere, —
Cu 'nchipuiri și visuri.
 Străjuit în tăcere,
Ca 'ntr-o cetate sfântă,
 purtând durerea 'n suflet,
M'am înalțat 'n mine,
 păstrându-te în cuget.
Azi sunt ca hoțul, care
 stăpân e pe-o comoară,

La care veşnic merge
 'n amurgit de seară.
O ştie, dar ogorul
 'n care e'n gropată,
E-al altuia. Şi teama
 că va fi ridicată
In lipsă, îl munceşte.
 Aşa plutii prin ceaţă.
Eu te purtam în suflet,
 dar nu te-avem 'n faţă.
Azi, chipul teu, odihnă,
 strecoară 'n ochii mei;
Azi, gândul meu porneşte,
 bogat, pe alte căi.
Văzându-te, durerea,
 care 'mi încinse corpul,
Se transformă 'n speranţa,
 ce me, 'n soţi 'n tot locul.

De sbucium dacă fost-am
cuprins, fu iarâși bine;
Avui prelej prin asta,
ca să trăesc prin tine.
Intocmai cum nisipul
o apă limpezește,
Așa prin suferință
viața strălucește.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maria (deschide ochii privește aiurită.
Urmează o tăcere. Apoi cu o voce stinsă).

?!..Ești tu, aevea.... Dinu?!..

Dinu

Sunt eu, e Dinu tău

Maria (nevîndu-l să creadă)

Tu Dinu ? Vai ce noapte fu ?!....

(se închină încet)

Bunul Dumnezeu,
Trimită 'n casa asta

o rază de speranță !

De e un vis, mi 'l facă,

să capete viață,

De i adevăr, alunge

din simțuri amăgirea,

Cu care, atâta vreme,

mi-am otrăvit simțirea.

De sus, de la isvorul

curat, aștept lumina,

Viața să-mi pătrundă,

să pot pune cununa

De glorie, pe fruntea

pribeagului meu mic,

Dă țării biruința ;
 Viteazului un nume,
 Pe care, moștenire,
 copiilor 'l lasă...

Dinu (tresărind)

Dar unde sunt micuții ?

BCU Cluj / Central University Library Cluj

Maria

Ei sunt în ceea casă.

(Trec în odala de alături. De afară pătrund sgomote de trâmbițe și clopote. Ion, care 'l pise în timpul acesta, se întoarce c-un ziar Doctorul 'l lea și s-a prins, citește, întâi încet și apoi, din ce în ce mai tare).

SCENA XI

Doctorul singur

Doctorul (întrebându-se)

Cum?... Pacea vrea Germanul?

Primește tot ce cere

America și Franța?. Vădit

că n'au putere

Să ducă mai departe, războiul.

TELEGRAMĂ:

SCENA a XII-a

Doctorul, Ion, Maria, Dinu, Anica

(Cel doi soți intră încet prin ușa întredeschisă, fără să fie observați. Stau în prag și ascultă.)

Berlin.—Azi cancelarul,

citind darea de samă

In Reistag, sfârșit-a:

Trei ani și jumătate

S'au scurs, de când războiul,
ne stete junghiu în spate.
Ne-am omorât feciorii.
Ne-am mistuit averea.
Ne-a flămânzit poporul.
Ne-am istovit puterea.
Azi fabricile noastre
închise 's. Lumea moare
De molime și lipsuri.
Azi sufletul ne doare
De tot răul, pe care,
crezând în'r'o chimeră,
L-am prilejet cu vrere,
poporului. O eră
Mai bună, mai senină,
o eră nouă 'n fine,
Să 'ncepem, cu noi forțe,
eu cred că se impune.

Neprețuind puterea
 vecinilor și dreptul ;
Dorind gloria Țărei ;
 impinși de sentimentul
Mărireii, peste lume,
 stăpâni voind s'ajungem,
Azi lumea 'n contra noastră
 s'a răsbunat. Deplângem
Greșala și-alianța, cu cei
 mai răi din oameni.
Să fim pătrunși de vorba :
 „Te aduni cu cine sameni“
Și respingând unirea
 cu turcii și bulgarii
Să-i părăsim. Viața
 să-și ducă ca barbarii.
Să sfărâmăm robia
 ori unde se găsește.

Cu noi să 'ncepem pilda.
Polonia trăește
In trunchiuri despărțită.
S-o reclădim. Vecina
Austrie din.... furturi
trăește. Azi, minciuna
Aceasta, să înceteze.
Ungariei i-ajunge
Sclavia atâtor oameni.
Să 'năbușe în sânge
Și mai departe neamuri,
mai vrednice, i-o crimă.
S-o facem să 'nceteze.
Ca să merităm stimă
Dela vecini și lume,
să'ncepem a cunoaște,
Că răul, de la dâșii
pornește. A 'ți recunoaște

Greșelile, i-o pildă,
de bună 'ndreptare.
Dăm fiecărui dreptul,
așa, precum îl are.
Dăm Franței ce-i luasem
la șase zeci și nouă.
Despăgubim bănește pe
toți, dar pe din două.
Din temelii cu totul
azi Belgia refacem.
Și-a Angliei pretenții,
de 's drepte, satisfacem.
A Serbiei ursită pe
drept azi s'a împlinit.
Onoarea și mărirea
prin arme a isbândit.
Infrânți prin mișelia
spionilor, românii,

Iși întregesc azi neamul.
 Ei vor fi mâine, bunii
Făuritori de muncă și
 strajă 'n Balcani,
Chezășuind belșugul
 de pace, mii de ani.
Plecând dela principiul,
 admis de toată lumea,
Că statele pe nații
 clădite 's, ar fi culmea,
Ca tocmai noi, poporul,
 format din adunarea
Atâtor mici provincii,
 să n'auzim chemarea
Supremă, la viață, a
 lumei, pe temeiul :
Frăției, libertății....

Dinu

Sus pacea

Maria

Obiceiul,
Din vechi strămoși ni spune,
că 'n timpuri ca acestea
Să 'ngenunchem sub lacra —
Prea Sfintei și —astfel, vestea
De pace, —dulcea veste
de pace, mult dorită,
Să-o primim de-acolo.
Mânați 'n sfânta luptă
De neam, de datini, semnul,
de acolo ni s'a dat.
Acolo-îi dreptul nostru
și sângele vărsat.

(In fund apare aureola României cu su-
orile ei. Transfigurată, uitându-se fix în
fund. Maria continuă)

Vedeți cum se'nfiripă
în zare, un chip de mamă ?!

Vedeți cum sângerândă
copilele își chiamă ?!

Vedeți cum le plutește,
în lacrimi, bucuria ?!

Acolo-i neamul nostru,
acolo-i România.

CORTINA

Bibl. Univ. Cluj

Nr. 6169

2